

amsterdam marketing

**FEATURE:
WATER IN
AMSTERDAM**

PRESS FEATURE

Water in Amsterdam

Amsterdam en het water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Al in de middeleeuwen was Amsterdam een grachtenstad, met als belangrijkste grachten de Oudezijds- en Nieuwezijds Voorburgwal en Achterburgwal. Het middeleeuwse Amsterdam werd omringd en beschermd door de nu nog bestaande vestinggrachten Singel, Kloveniersburgwal en Geldersekaade. Ook een aantal verdedigingstorens en stadspoorten zie je nu nog terug, zoals de Schreierstoren, Montelbaanstoren, Waag en Munttoren.

Grachtengordel

De beroemde Amsterdamse grachtengordel werd tijdens de Gouden Eeuw (1600-1700) rondom de bestaande middeleeuwse stad uitgebreid en groeide door de eeuwen heen uit tot een unieke plek in de wereld. uit tot één van de meest unieke plekken ter wereld. Het netwerk van verschillende waterwegen werd toentertijd gemaakt voor de drainage en terugwinning van land voor uitbreiding van de stad. Was de grachtengordel in eerste instantie gebouwd om praktische redenen, later groeide het gebied uit tot een karakteristieke omgeving. Rijke financiers uit de handelswereld stopten geld in de bouw van panden aan de grachten. De Singel, Herengracht, Keizersgracht en de Prinsengracht werden geboren.

In 2010 is de Amsterdamse grachtengordel toegevoegd aan de Werelderfgoedlijst van UNESCO. De Amsterdamse grachtengordel is uniek door zijn bouwkunst en fysieke verschijning van de grote economische, politieke en culturele ontwikkeling die Amsterdam doormaakte in de Gouden Eeuw. De erkenning van de grachten en grachtenpanden als uniek erfgoed zorgt voor extra internationale bekendheid voor de stad. Daarnaast wordt hiermee het behoud en de conservering gestimuleerd, waardoor huidige en toekomstige generaties kunnen blijven genieten van de unieke manier van leven op de grachten. De grachtengordel is door UNESCO verdeeld in twee zones: de zogenaamde kern met daaromheen een direct grenzende bufferzone. De kern bestaat uit het daadwerkelijke Werelderfgoed met 17^e- en 18^e- eeuwse panden.

Cultureel erfgoed

Het maritieme succes van Amsterdam in de Gouden Eeuw had niet alleen stedelijke uitbreiding, maar ook uitbreiding van handel en architectuur tot gevolg. Dit werd gemarkeerd door de bouw van grachtenpanden in de 17^e en 18^e eeuw. De gevels van de voorname huizen weerspiegelen de mode van die tijd: eerst classicisme, later ook barok. Voor de minder aanzienlijke immigranten werden 'nieuwbouwwijken' aangelegd in het noordwesten (de Jordaan) en in het oosten (de Nieuwmarktbuurt). In beide buurten woonden vele kunstenaars, onder wie Rembrandt.

Schoon water

In de middeleeuwen was het erg slecht gesteld met de hygiëne van het water. De grachten fungeerden als riool. Het water was de logische plek waar alle afval gedumpt werd.

Tegen het einde van de middeleeuwen dronken Nederlanders gemiddeld bijna een liter bier per dag. Het gerstenat bevatte niet de schadelijke bacteriën die in het water zaten, waardoor het gezonder was om bier te drinken. Wel moet daarbij vermeld worden dat het zeer licht bier was, gebrouwen uit de resten die overbleven bij het brouwen van luxebier.

Inmiddels is het water in de Amsterdamse grachten schoner dan ooit. Voor een groot deel is dit te danken aan de aansluiting van grachtenpanden en woonboten op de riolering, maar ook minder en schonere lozingen dragen bij aan de enorm verbeterde kwaliteit van het water. Bovendien is de zuivering verplaatst naar het westen van de stad, zodat het gezuiverde water niet meer in de grachten komt. Dat de waterkwaliteit sterk gestegen is, is te zien aan de planten en vissen in het water.

Wonen op het water

In de Amsterdamse grachten en wateren liggen zo'n 2.500 woonboten. Wonen op het water heeft natuurlijk zijn charme en het geeft een gevoel van vrijheid, maar dat is niet de belangrijkste reden voor het ontstaan van dit verschijnsel. Vanaf 1950 kwam deze manier van wonen in Amsterdam vooral in trek vanwege het gebrek aan goedkope woonruimte aan de wal. In die tijd deden veel schippers hun schepen van de hand omdat ze overstapten op grotere sloopstypes. Amsterdammers konden deze 'afdankertjes' voor weinig geld kopen en vonden zo toch een goedkope woning. De woonboten laten een enorme verscheidenheid zien. Ze zijn ook zeer in trek bij *expats* en buitenlandse bezoekers.

Transport over de grachten

DHL boot

De bezorgdienst DHL vaart met de pakjesboot DHL Express over de Amsterdamse grachten om verzendingen op te halen en af te leveren. Door dit vervoersmiddel kan post in de drukke binnenstad snel geleverd worden.

Pont over het IJ

Amsterdam-Noord en het centrum worden gescheiden door de rivier het IJ. Verschillende gratis pontjes (in totaal vijf) varen over het IJ om Noord met het centrum te verbinden. Op de pont mogen ook fietsen en scooters worden vervoerd. Er wordt al jaren gesproken over een brug over het IJ.

Activiteiten op het water

Amsterdam City Swim

Door aanleg van riolering (de grachtengordel werd als laatste in Amsterdam aangesloten en dat was in december 1987!) en verplaatsing van de zuivering naar buiten de stad (2006) is de waterkwaliteit sterk verbeterd. Hierdoor was het water schoon genoeg om in september 2012 voor de eerste keer de Amsterdam City Swim te organiseren. Ruim 1100 zwemmers sprongen in het diepe voor de spierziekte ALS. Eén van de bekendste deelnemers dat jaar was Koningin Máxima (toen nog Kroonprinses). Amsterdam City Swim is inmiddels een jaarlijks terugkerend evenement.

Rondvaarten

Een nieuwigheid die in de loop van de 17e eeuw opkwam, was de pleziervaart. Zeilraces en roeipartijen werden populair. De rijken kochten mooie jachten, minder vermogende Amsterdammers huurden een schuitje. Tegenwoordig kun je het zo gek niet bedenken of het vaart over de Amsterdamse wateren: luxe sloepen, gammele bootjes, gondels, waterfietsen en natuurlijk de rondvaartboten. De Amsterdamse rondvaart is zelfs uitgegroeid tot de grootste toeristische attractie van Amsterdam.

SAIL

Eens in de vijf jaar wordt [SAIL Amsterdam](#) georganiseerd. Tijdens dit grootse evenement staat Amsterdam vier dagen lang in het teken van nautische evenementen. Het IJ ligt tijdens SAIL vol met schepen, tall ships en andere speciale boten van over de hele wereld.

Schaatsen op de gracht

Zelfs als het water bevroren is, verliest het niet zijn aantrekkingskracht. Zodra het in de winter een paar dagen minstens vier graden vriest, wordt

de Keizersgracht voor de scheepvaart afgesloten. Wanneer het ijs voldoende dik is, verandert de chique Keizersgracht in een kleurrijke ijsbaan.

Evenementen op het water

Water en Amsterdam, een mooie combinatie! Niet voor niets worden jaarlijks kostenloze evenementen op of rond het water gehouden. In augustus vindt jaarlijks het [Grachtenfestival](#) plaats, met als afsluiting het onvergetelijke Prinsengrachtconcert dat op een ponton in de Prinsengracht wordt gehouden. Het traditionele Bevrijdingsconcert op 5 mei vindt jaarlijks plaats op de Amstel bij Koninklijk Theater Carré. Tijdens Koningsdag in april veranderen de grachten in één groot oranje festivalterrein, terwijl deze tijdens de bekende Canal Parade van Gay Pride in augustus roze kleuren. Feest voor iedereen, of je nu op een boot zit of niet.

Musea over water

Scheepvaartmuseum

Het Scheepvaartmuseum bezit de op één na grootste maritieme collectie ter wereld. Met ongeveer 400.000 objecten wordt een bijna compleet beeld gegeven van de Nederlandse maritieme geschiedenis. Het museum is gevestigd in 's Lands Zeemagazijn. Dit monumentale gebouw uit 1656 werd ontworpen door Daniel Stalpaert als pakhuis van de Admiraliteit van Amsterdam. Het Zeemagazijn werd gebouwd in de Gouden Eeuw, toen Amsterdam de grootste haven ter wereld was. Nu, ruim 350 jaar later, is het Zeemagazijn nog altijd een indrukwekkend gebouw met veel karakter. De perfecte locatie voor Het Scheepvaartmuseum, dat hier sinds 1973 is gevestigd en in 2011 na een grootse verbouwing is heropend.

Woonbootmuseum

Voor sommige mensen is het onvoorstelbaar dat de boten op de grachten daadwerkelijk bewoond worden. In het woonbootmuseum op de Prinsengracht kan ontdekt worden hoe het leven op een woonboot eruit ziet, maar ook hoe het afvalwater wordt afgevoerd en hoe de bewoners aan water en elektriciteit komen.

Museum Het Grachtenhuis

Het monumentale pand aan de Herengracht biedt een reis door 400 jaar geschiedenis. Hier kan ontdekt worden hoe de grachten zijn ontstaan, hoe hier al eeuwen geld wordt verdiend, kunst wordt gemaakt, feest wordt gevierd en het leven wordt geleefd. Duidelijk zal worden waarom de grachten tot op de dag van vandaag nog steeds zo bijzonder zijn.

Rembrandt Molen van Sloten en Kuiperijmuseum

De Rembrandt Molen van Sloten is een functionerende poldermolen en is dagelijks voor het publiek toegankelijk. De stellingmolen zorgt ervoor dat het waterpeil in de lager liggende omgeving onder een bepaald niveau blijft.

Het Kuiperijmuseum toont verschillende op schaal nagebouwde zeeschepen die sinds de 15^e eeuw door Hollanders zijn gebouwd. De maquette geeft een duidelijk beeld hoe men in die tijd het water probeerde te bedwingen.

Feiten en cijfers (bron: Waternet & Amsterdam Marketing)

165	grachten, met totale lengte van 50 kilometer
2.000.000	kubieke meter water
80	bruggen binnen de grachtengordel
2.500	woonboten
7	vaarroutes (GVB)
16	sluizen
12.000	fietsen die jaarlijks uit de grachten worden opgevist
0,4	meter onder zeeniveau waterpeil

Amsterdam, augustus 2015

Noot voor de redactie: De informatie is vrij beschikbaar voor gebruik en referentie met bronvermelding: www.iamsterdam.com. Bovenstaande informatie is onder voorbehoud en Amsterdam Marketing accepteert geen verantwoordelijkheid voor onjuistheden in de gepubliceerde informatie.

Publieksinformatie:

www.iamsterdam.com

T. +31 (0)20 – 702 60 00

Amsterdam Marketing Press Office

E-mail: pressoffice@iamsterdam.com

Foto's en teksten: <http://mediabank.iamsterdam.com/>

Telefoon: +31(0)20 702 6260

Over Amsterdam Marketing

Amsterdam Marketing is de citymarketingorganisatie van Metropool Amsterdam, actief op het gebied van promotie, informatie, onderzoek en dienstverlening. De ambitie is om deze regio op de kaart te zetten als één van de vijf meest aantrekkelijke metropolen van Europa voor bewoners, bezoekers en bedrijven. Onder het motto 'I amsterdam' profileert Amsterdam Marketing de Metropool Amsterdam als internationale woon- en werkmestropool, aantrekkelijke reisbestemming en proeftuin voor innovaties.